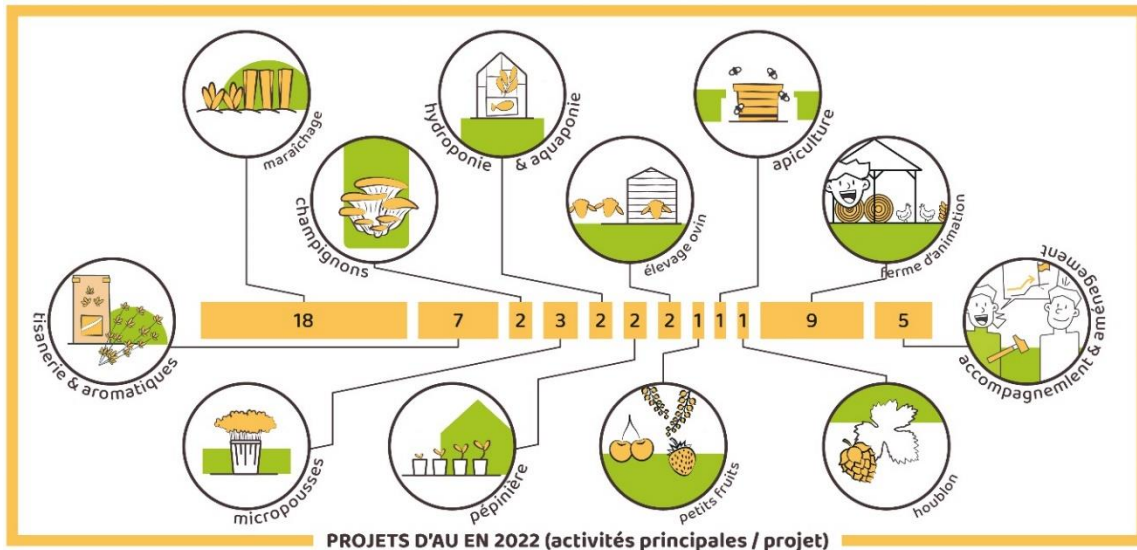

Steun bieden aan stadslandbouw in uw gemeente, een uitdaging voor de toekomst om het leven in de stad te verbeteren

De professionele stadslandbouw (SL) wordt gekenmerkt door duurzame landbouwactiviteiten op een kleine oppervlakte die lokaal zijn geïntegreerd in een stedelijke context.

Als eerste schakel van duurzame voeding in Brussel evolueert de sector in een razendsnel tempo, wat ook in het buitenland wordt opgemerkt. Brussel werd benoemd tot tweede meest dynamische stad voor SL, door het Laboratoire d'AU de Montréal¹. De SL in Brussel was tien jaar geleden zo goed als onbestaande, maar telt vandaag meer dan een twintigtal projecten voor Brusselaars.

De SL in haar geheel neemt vandaag 0,3% van het grondgebied van de hoofdstad in. Op zo'n kleine oppervlakte levert ze nochtans rechtstreeks aan meer dan 85 000 mensen per jaar (ofwel 7% van de bevolking), met activiteiten rond de productie van voeding, sensibilisingscampagnes, onderwijs en opleidingen, sociale cohesie, geestelijke gezondheid, stadsplanning, sociale en socioprofessionele inschakeling enz.². Ze levert ook talloze ecosysteem- en klimaatdiensten, door voor de gemeenten een essentiële bondgenoot te zijn om hun beleid inzake de bestrijding van klimaatverandering, het behoud van de biodiversiteit en afvalvermindering te helpen uitvoeren. Ze draagt ook rechtstreeks bij aan de verbetering van het leven in de stad.

Door alle maatschappelijke voordelen van SL-projecten en de huidige situatie in de landbouwsector waardoor dit beroep weinig rendabel blijkt, moeten gemeentelijke overheden een essentiële rol spelen in de ontwikkeling en het behoud van deze projecten.

¹ Het Laboratoire d'AU de Montréal heeft tien Noord-Amerikaanse en Europese steden vergeleken, en hieruit bleek dat Brussel goed is voor het grootste aantal professionele SL-projecten, het grootste aantal projecten/inwoners, de meest diverse oogst en het grootste aantal circulaire projecten (<https://t.ly/mjoLp>).

² Zie de analyse van de FedeAU over de regionale verkiezingen (2023): [Werken aan een professionele stadslandbouw Een concreet antwoord op de huidige en toekomstige uitdagingen van het Gewest.](#)

Tijdens de volgende legislatuur nodigt de Brusselse Federatie van SL-professionals (FedeAU) u uit om, ter ondersteuning van de sector, de volgende essentiële maatregelen in uw beleid op te nemen:

- **De landbouwsector beschermen met SL-gronden op uw grondgebied** Er zijn inderdaad een aantal tijdelijke SL-projecten opgericht, die kwetsbaar zijn voor de druk van de vastgoedsector en stadsontwikkelingsprojecten of van een gewijzigde bestemming van gronden.
- **Een beleid ontwikkelen om grond of bebouwde ruimte ter beschikking te stellen** van landbouwers en andere SL-professionals, voor productieve en/of pedagogische projecten, met een maatschappelijke band of gericht op kwetsbare doelgroepen. De [Facilitator voor Stadslandbouw](#) en [Terre-en-Vue](#) kunnen u helpen bij de uitwerking van ideeën.
- **De aankoop van lokaal geproduceerde producten bij overheidsopdrachten aanmoedigen**, met name voor gemeentekitchens of sociale kruideniers. Diverse tips kunnen deze opdrachten voor duurzame landbouw op een kleine oppervlakte toegankelijk maken, zoals beschreven in het overzicht van de [workshop Goodfood B2B “Duurzame bevoorrading voor kantines”](#), die op 18-06-24 werd georganiseerd. Wat de bevoorrading van de gemeentekitchens en sociale kruideniers betreft, kunnen nog andere hulpmiddelen worden ontwikkeld zoals de **concessie voor diensten** voor de levering aan crèches³, **personeel uit de landbouwsector** in SPI⁴ of een beroep doen op zelfstandige landbouwers die een vergoeding krijgen om een moestuin aan te leggen, SPI begeleiden en voedsel produceren voor de kruideniers van het OCMW⁵. Tot slot kunnen de OCMW's van de gemeentes **contracten art. 60 voorstellen voor SL-projecten tegen voordelige voorwaarden**, met name wat de financiële bijdrage aan deze projecten betreft.
- **Projecten ondersteunen door lokale sectoren te ontwikkelen en consolideren** voor de verkoop van de productie van de (semi-)stedelijke landbouw, zoals coöperatieve wijkkruideniers, de winkel [Made in Anderlecht](#), het [PANIERS-project](#) in Vorst en Brussel-Stad (dat nog zal worden uitgebreid naar Molenbeek en Anderlecht), of de mandjes van het [GASAP-netwerk](#) dat de verkoop van lokale producten versterkt, product-enten en consumenten met elkaar in contact brengt via een model van korte ketens en ontwikkelt het [Système Participatif de Garantie \(SPG\)](#), met participatieve en stedelijke certificering.
- **Stadslandbouwprojecten zichtbaar maken en herwaarderen** op uw grondgebied, binnen de overheidsdiensten en bij de burgers (artikels in gemeentekrant, reclame voor evenementen die worden georganiseerd door de projecten, zichtbaarheid tijdens gemeente-evenementen, zichtbaarheid op de website van de gemeente van de lokale producenten plus hun verkoopkanalen, financiële steun voor bepaalde evenementen...).

³ Zie [concessie voor diensten](#) opgestart door de Stad Brussel om een zelfstandige tuinder in Sterrebeek te vestigen, die zal leveren aan de crèches van de Brusselse Keukens.

⁴ Zie het [GREENUP](#)-project van het OCMW van de Stad Brussel, dat landbouwers in loondienst aanwerft om personen via socioprofessionele inschakeling op te leiden tot tuinder en in een tweede fase de productie te verspreiden naar andere OCMW-structuren zoals rust- en verzorgingstehuizen en de Restos du Cœur.

⁵ Zie het voorbeeld van de [Deeltuinen van Etterbeek](#).

- **Ecosysteem-, klimaat- en educatieve diensten ondersteunen** via stadslandbouwprojecten op uw grondgebied. Met name via financiële steun voor sensibiliseringscampagnes, hulp bij het beheren van niet-productieve ruimtes en/of ruimtes die speciaal zijn toegewezen aan de biodiversiteit op de gronden voor stadslandbouw, betalen van bepaalde kosten in verband met geleverde diensten (werkuren, investeringen...).
- **Een systeem ontwikkelen voor het ter beschikking stellen van “groenafval”** dat is geproduceerd in de niet-vervuilde groene ruimtes van de gemeenten (gevallen bladeren, gemaaid gras, mest...) aan SL-professionals. Als inspiratiebron niet aarzelen om contact op te nemen met de beheerder van het [CARBONE-project](#) in de gemeente Anderlecht⁶, die een dergelijk systeem al met succes toepast. Wat de compost betreft, lijken gemeentelijke projecten voor kwaliteitscompost op mesoschaal de beste benadering. Zie hiervoor de conclusies van het Carbone-project dat is gefinancierd door Innoviris, dat de invoering van mesocompostering in verschillende Brusselse gemeenten heeft getest.
- **Huizen voor duurzame voeding** ondersteunen en oprichten en een **Raad voor duurzame voeding oprichten**.

Wij nodigen u ook uit **om deze SL-projecten op uw grondgebied te bezoeken** om de band te versterken en de realisaties op het terrein te ontdekken.

Tot slot zal in 2025 een Colloquium rond Brusselse SL worden georganiseerd voor de gemeentelijke en gewestelijke overheden en de administraties over alle SL van morgen. Meer informatie hierover volgt nog.

Voor vragen of opmerkingen kunt u contact opnemen met de FedeAU: Gaëtane Charlier coordination@fedeau.be – 0493/57.75.32

⁶ Andréana Mekui Biyogo: amekuibiyogo@anderlecht.brussels